

ပုဂံခေတ်အလှူမှတ်တမ်းတင်ကျောက်စာများမှတွေ့ရသော ပုဂံခေတ်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ စီးပွားရေးအမြင်လေ့လာချက်

ချိုချိုအေး^၁

စာတမ်းအကျဉ်း

ပုဂံခေတ်၌အလှူရှင်တို့သည်မိမိတို့၏အလှူကိုကျောက် စာများရေးထိုးကြသည်။ ထိုကျောက်စာများမှ ပုဂံခေတ်ပြည်သူတို့၏ ဘဝပုံရိပ်များကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ပုဂံခေတ် ပြည်သူတို့၏ ဘဝပုံရိပ်များမှ ပုဂံခေတ်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေးရှုထောင့်ကို လေ့လာတွေ့ရှိစေပါသည်။ ပုဂံခေတ်စီးပွားရေးတွင် ကျွန်အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ မြေအရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ရတနာအရောင်းအဝယ်ပြုခြင်းနှင့်၊ အခြားကာယ လုပ်အားဖြင့် စီးပွားရှာမှုများကို လေ့လာတွေ့ရှိရခြင်းအားဖြင့် ပုဂံခေတ်စီးပွားရေး အဆင့်အတန်းများကို ဗဟုသုတအဖြစ် သိမြင်နိုင်ပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံးများ

ကျွန်အရောင်းအဝယ်၊ ကာယလုပ်အား၊ မြေအရောင်းအဝယ်၊ ရတနာအရောင်းအဝယ်၊ စီးပွားရေး

ရည်ရွယ်ချက်

ပုဂံခေတ်ကျောက်စာများတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် အလှူမှတ်တမ်းတင် ကျောက်စာ များအကြောင်းသိရှိစေခြင်း၊ ယင်းအလှူမှတ်တမ်းတင် ကျောက်စာများမှတစ်ဆင့် ပုဂံခေတ် ပြည်သူပြည်သားများ၏ အသက် မွေး ဝမ်းကျောင်းအတွက် စီးပွားရှာဖွေမှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို လေ့လာသိရှိစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အချက်အလက်နှင့်အသုံးပြုသည့်နည်းစနစ်

ဤစာတမ်းတွင် ဦးငြိမ်းမောင်၏ ရှေးဟောင်းမြန်မာ ကျောက်စာများ၊ စောလူ၏ ပုဂံခေတ် မြန်မာစာ၊ သန်းထွန်း၏ ခတ်ဟောင်းမြန်မာရာဇဝင်တို့ကိုအခြေခံ၍ လေ့လာထားပါသည်။ ယင်းလေ့လာချက်များမှ ပုဂံခေတ်စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် ပုဂံသားတို့၏ဘဝကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ တင်ပြထားပါသည်။

၁။ နိဒါန်း

မြန်မာ့သမိုင်းကို မျှော်တွေးကြည့်လျှင် ရှေးမြန်မာလူမျိုးတို့သည် မိမိတို့ဘဝအခြေအနေ ရပ်တည်ရှင်သန်နိုင်ရန်အတွက် စားသောက်ရေး၊ ဝတ်ဆင်ရေး၊ နေထိုင်မှုဆိုသည့် အဓိကကျသော လူမှုဘဝတာဝန်ကြီးသုံးရပ်ကို ထမ်းဆောင် ခဲ့ကြပါသည်။

ဤသို့ထမ်းဆောင်မှုများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေးသည် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံတိုးတက်ထွန်းကားရေး၊ စည်ပင်ပြောရေးသည် ထိုနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမဏ္ဍိုင်ပေါ်တွင် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ စီးပွားရေးကောင်းခဲ့သည့် အတိတ်ခေတ် ရှေးခေတ်ပုဂံပြည်ကြီး၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေးအခြေအနေများကို ထိုခေတ်က ရေးထိုးခဲ့သည့် အလှူမှတ်တမ်းတင် ကျောက်စာများက သက်သေ ခံလျက်ရှိပါသည်။

¹ Dr., Tutor, Department of Myanmar Language, Yangon Institute of Economics

ဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေးအခြေအနေများကို ထိုခေတ်က ရေးထိုးခဲ့သည့် အလှူမှတ်တမ်းတင် ကျောက်စာများက သက်သေ ခံလျက်ရှိပါသည်။

ရှေးခေတ်ပုဂံပြည်တွင် ပုဂံပြည်သူပြည်သားတို့၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေးကို ပိုင်းခြားလေ့လာ ကြည့်လျှင်

(၁) မင်းမှုထမ်းအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကာ စီးပွားရှာသူများ

(၂) ကုန်သည်လယ်လုပ်အသည်သားဘဝဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကာ စီးပွားရှာသူများ

ဟူ၍အဓိကအားဖြင့် နှစ်ပိုင်းခွဲခြားလေ့လာနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မင်းမှုထမ်းပိုင်းတွင် အမတ်တျာစသော များမတ်ကြီးမှစ၍ မင်းဟူ၍ အမည်တပ်မဲရသော အထက် တန်းအမှုထမ်းများ သံဗျင်၊ ကလန်၊ သူကြီးစသော အုပ်ချုပ်သူများ၊ သံဖမတရား သူကြီးများ၊ စာရေး၊ စာချီ၊ စဖာစသော အမှုထမ်းများ၊ ဗိုလ်စစ်သည်အမှုထမ်းများ၊ မင်းဆွေမင်းမျိုး၊ မောင်းမ မိသားစုများပါဝင်ပေသည်။ ထိုသူများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအားဖြင့် မင်းကိုမှီ၍ အမှုတော်ထမ်းဆောင်ကြသူများပင် ဖြစ်လေသည်။

မင်းမှုထမ်းအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကာ စီးပွားရှာသူများအဖြစ် ကျောက်စာများတွင် “ကလန်၊ သံဗျင်” ဟူသောအသုံးအနှုန်းများကိုတွေ့ရသကဲ့သို့ မင်းအမတ်ဆိုသည့် ပေါဟာရ အသုံးများ၊ ဗေဒင် ပုဏ္ဏားအသုံးများကို ကျန်စစ်မင်း နန်းတည်ကျောက်စာတို့တွင် တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့သည် ဘုရင့် အထောက်အပံ့ ရိက္ခာကိုခံယူကာ မိမိဘဝရှင်သန်ရေးအတွက်၊ ဉာဏအားဖြင့် လှုပ်ရှားနေကြသူများဖြစ်သည်။ ထိုသူများသည် ရှေးခေတ်ပုဂံပြည်ကြီး၏ “စီးပွားရေး” တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရာတွင် အဓိကအခြေခံ မကျပေ။ ရှေးခေတ် ပုဂံပြည်ကြီး၏ အဓိကစီးပွားရေးကို စွမ်းစွမ်းတမံ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသူများမှာ မင်းမှု ထမ်းမဟုတ်သည့် အသည်သားအများစုပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကုန်သည်လယ်လုပ်အသည်သားဘဝဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုကာ စီးပွားရှာသူများ တွင်လည်း(၁) ကာယ အားဖြင့်စီးပွားရှာသူများ(၂) ဉာဏအားဖြင့် စီးပွားရှာသူများ ဟူ၍အဓိကအားဖြင့် နှစ်ပိုင်းခွဲခြား လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ကာယအားဖြင့် စီးပွားရှာရာတွင် ကျွန်အရောင်းအဝယ်ပြု စီးပွားရှာခြင်း၊ လယ်ယာရောင်းဝယ်ခြင်း၊ သစ်ကျွဲ၊ နွား ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ အုတ်ဖုတ်သည့် အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ ရတနာ ရောင်း ဝယ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရှာသူများကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ကာယအားဖြင့် စီးပွားရှာသူများ

ကာယအားဖြင့် စီးပွားရှာသူများသည် ကျွန်များ၊ ဆင်းရဲ သားပြည်သူများဖြစ်သည်။ ကျွန်များ တွင်လည်း ကျွန်အ ရောင်းအဝယ်ပြုကာ စီးပွားရှာခြင်းကို သူဌေးသူကြွယ်တို့က ပြုလုပ်ကြသည်ကို ပုဂံခေတ်ထိုးကျောက်စာများတွင် တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်ရောင်းဝယ်ခြင်းမှာ လူများကို အတင်းအဓမ္မ ဖမ်းဆီး ရောင်းဝယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကြွေးကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေလို၍ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ခံကြသော မိမိပိုင်ကျွန်၊ အမွေကျွန်တို့ကို တစ်ဆင့်ရောင်း ဝယ်ခြင်းမျိုးဖြစ်လေသည်။ ပုဂံခေတ်ကျွန်ဟူသော ဝေါဟာရသည် ယခုခေတ်ယူဆသော အဓိပ္ပာယ်ကဲ့သို့ နိမ့်ကျခြင်းမရှိဘဲ အမှုလုပ်ဟူသော သဘောသာလျှင် သက်ဝင်လေသည်။

၂-၁။ ပုဂံခေတ်ကျွန်အရောင်းအဝယ်ပြုကာ စီးပွားရှာခြင်း

ပုဂံခေတ်တွင် ရောမခေတ်ကဲ့သို့ ကျွန်ဈေးများဖွင့်ကာ ကျွန်အရောင်းအဝယ်စနစ်ကို ကျောက်စာ များတွင် မတွေ့ရသော်လည်း ကျွန်ရောင်းဝယ်ရေးစနစ် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျွန်ရောင်း ဝယ်ရေးစနစ်ရှိခြင်းသည် သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ် အုပ်ချုပ်မှုဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သက်ဦး ဆံပိုင်စနစ်တွင် ကျွန်ရောင်းဝယ်မှုရှိသကဲ့သို့ ရောင်းဝယ်မှုမဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယ်ကို ကျွန်အဖြစ်သတ်မှတ်၍

လှူဒါန်းမှုရှိပါသည်။ ကျွန်ရောင်းဝယ်မှုတွင် အရောင်းအဝယ်ခံကျွန်သည် သူ၏အုပ်ထိန်းသူများ၏ သဘောတူညီမှုဖြင့်သာ ရောင်းချမှုရှိနိုင်ပါသည်။ ကျွန်ကိုယ်ချင်သောသူသည် ကျွန်အဖြစ်ရောင်းမည့် အုပ်ထိန်းသူများနှင့်တွေ့ပြီး ရောင်းဝယ်မှု ပြုလုပ်ကြခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့ကျောက်စာများတွင် ကျွန်ဈေးနှုန်းအတိအကျဖြင့် မှတ်တမ်းတင် ထားခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၅၉၇ ခုနှစ်၌ရေးထိုးသည့် စုံသင်ကျောက်စာ တွင် -

“ဖန် သာည် အနန် ပုဟ ဥတွာ၏ ဝယ်ပိသော ငါရံတစ်ယောက်။ ဖန် သာည် အနန် လညောင် ဝေယ် ရယ် ကုလာ ကြောင် လှူသော ငါသံ ဖါမည်သော ကျွန်တစ် ယောက်”^၂

ဟုရေးထိုးခဲ့သော ကျောက်စာအရ အလှူရှင်ဖုန်းသည် အနန် သည် ဘုရားဥစ္စာအဖြစ်ဝယ်လှူသော ကျွန် “ငါရံ” တစ်ယောက်နှင့်၊ ကုလာကျောင်းအတွက် ဝယ်၍လှူသော ကျွန် “ငါသံဖါ” တစ်ယောက်ဟူ၍ ဘုရားဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်ရန် အလှူရှင်တို့သည် ကျွန်များကိုငွေဖြင့်ဝယ်ယူ လှူဒါန်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တို့သည် ယင်းတို့၏မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် မိမိကိုယ်ကို အရောင်းအဝယ်ပစ္စည်းအဖြစ် အသုံးချကာ စီးပွားရှာဖွေကြသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၄၂၉ ခုနှစ်ရေးထိုးသော မနုဟာဘုရား ကျောက်စာတွင် “ဖြာသျှင် ကိုဝ်လုပ်ကျွေးသုတ်သင်စိမ့်ဌါလှို၊ ငွေအဂပြာနှစ်ခေါင်လေရာနှင့်ဝယ်သည်။ လူနှစ်ကျိပ်ကိုဝ်၊ သျှစ်ကျိပ်ဖိုဝ်ပေရွေ၊ လှူဍော့မူ၏”^၃

ဟုရေးထိုးခဲ့သော ကျောက်စာအရ ကျွန်များ၏ဈေးနှုန်းကိုလည်း တစေ့တစောင်း သိရပါသည်။ မနုဟာမင်းသည် ဘုရားရှင်ကို လုပ်ကျွေးသုတ်သင် စိမ့်ရန်အတွက် လူနှစ်ကျိပ်ကို၊ ရှစ်ကျိပ်ဖိုး ငွေအသပြာနှစ်ထောင့်လေးရာ ပေး၍ဝယ်ကာ လှူတော်မူပါသည်။ ဘုရားကျွန်အတွက် လှူသော ကျွန်အဝယ်စာရင်းကို အတိအကျတွေ့ရပါသည်။ ကျွန်နှစ်ဆယ်ဦး၏တန်ဖိုးကို ကျွန် “ရှစ်ဆယ်” ဖိုးဖြင့်ဖြတ်၍ ငွေနှစ်ထောင့်လေးရာကျပ်နှင့်ဝယ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ရှစ် ဆယ်တွင် တစ်ဦးလျှင် ရောင်းဈေး ၃၀/- ကျပ်မျှသာရှိသည်။ ဘုရားကျွန်အတွက် တစ်ဦးလျှင် ၄ဆတိုးကာ ၁၂၀/- နှင့်ပေးဝယ်ကာ လှူဒါန်းခဲ့သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်တွင် ကျွန်ပိုင်ရှင်များက မိမိပိုင်ကျွန်များကိုရောင်းချကာ စီးပွားရှာမှုရှိသကဲ့သို့ ကျွန်များကလည်း မိမိကိုယ်ကို ကြေးရ တတ်များထံတွင် ကျွန်အဖြစ်ရောင်းချခဲ့သည်ဟု ယူဆသော်ရ ကောင်းအံ့ဟုထင်မိပါသည်။

ဤသို့ကျွန်ဖြစ်ရခြင်းမှာ ရှေးအခါက ငွေကြေးစုဆောင်းရရှိရန် မလွယ်ကူခြင်း၊ စားဝတ်နေမှု ပြည့်စုံလျှင် ရောင့်ရဲမှုရှိခြင်း၊ လူမှုဆက်ဆံရေးနှိမ့်ချမှုမပေါ်လွင်ခြင်းတို့ကြောင့် အလွယ်နှင့် ကျွန်အဖြစ် ခံယူလေ့ရှိပါသည်။

ထို့အပြင် သက္ကရာဇ် ၅၈၇ ခုနှစ်ထိုး မဟာသေနာပတိ အနန္တသူကျောက်စာတွင် “ယပ်တာဝ်သည်ချတ်မ မိယ်သင် သိယ်သော အမှယ်ကျွန်ကိုဝ်။ တူငါဥလျောင်ရောင်သော ငါချတ်သင်မျက်မည်ခံသော ကျွန်ယောက် ယာကြီ ဂုယောက်။ ယောက်ယာငါယ်၄ ယောက် အပေါင်ကျွန် ၁၁ ယောက် အဖိုဝ်ငယ် ၃၃၀ ခိန်ပိယ်ဒေ”^၄

ဟူ၍ယပ်တော်သည် ချက်မြေသင်သေ သောအခါအမွေကျွန်ကို၊ တူ ငဥလျောင် ရောင်းသော ငချတ်သင် မျက်မည်ခံသော ကျွန် ယောက်ျားကြီး “ဂု”ယောက်နှင့် ယောက်ျားငယ် “၄”ယောက် စုစုပေါင်း ကျွန် “၁၁” ယောက်ကို အဖိုးငွေ ၃၃၀ ချိန်ပေး၍ ဝယ်သည်ဟု ရေးထိုးထားပါသည်။

^၂ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၊ ၂၆၄၊ ၁၉၇၂။
^၃ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၊ ၂၃၂၊ ၁၉၇၂။
^၄ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၊ ၁၇၆၊ ၁၉၇၂။

ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ အရောင်းအဝယ်ပြုသည့်အခါ တွင် “အမေ” ရထားသည့် ကျွန်ုပ်တို့လည်း စီးပွားရေးအရ ရောင်းချသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ “တ” ဖြစ်သူက အမွေကျန် “၁၁” ယောက်ကို ရောင်းချရာတွင် သက်သေအဖြစ် “ငချတ်သင်” မျက်မြင်ခံသောဟု ထည့်သွင်းရေးထိုး ထားသောကြောင့် ကျွန်ုပ်အရှုပ်အရှင်းဖြစ်မှုများမရှိရအောင်၊ ရှိခဲ့ပါကလည်း သက်သေများ ရှိကြောင်းပြနိုင်ရန် အတိအကျထည့်သွင်း ရေးထိုး ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ရောင်းချရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဝယ်ယူရာတွင် လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ပစ္စည်းကမ်း၏ လုပ်နိုင်သည့် ကာယစွမ်း ရည်အပေါ်မူတည်ကာ ကျွန်ုပ်တို့ဈေးနှုန်းသည်လည်း ကွာခြားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောက်စာရေးထိုးရာတွင် “ကျွန်ယောက်ျားကြီး” “ယောက်ျားငယ်” ဟူ၍သီးခြားခွဲ၍ ရေးထိုးထားသည်ဟု ယူဆရပါသည်။ ထို့အပြင်

ယင်းကျောက်စာ ကြောင်းရေး “၈” မှ “၁၆” တွင်

“ဖတ်ကွန်အန်သော မြက်ရငါထောင်၁ငီ အိုအ်ဖုခိ ငါကူ ၁ငီ စတတ် ငါယူ ၁ငီ နိုဝ်စိုဝ်ငါကလောက် ၁ ဖထယ် ဖတ် ငါဖွည် ၁သာ မြက်ရ၊ ငါစည်ကောင် ၁ငီအိုဝ်ဖုခိ ငါသယာ ၁ငီ စတတ်၊ ငါပသာ ၁ဖတ် ငါဖယ် ၁သာမြက်ရ ငါဖောင့်ရ်ဖတ်ငါဖျာ င် ၁သာနိုဝ် စိုဝ် ငါဖန်လွတ် ၁ဖတ် ငါကယ် ၁သာ နို ဝ် စိုဝ် ငါဝ်လုံ ၁ ဖတ် ငါလု ၁သာ အိုအ်ဖုခိ ငါတုချင် ၁ဖထယ် ဖတ် ငါသန်လယ် ၁ဖတ်ငါတ ၁သာ နိုဝ်စို ဝ် ငါပွည် ၀ ၁အပေါင် ၂၀ဟိဇအ်။”^၅

ဟုရေးထိုးထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်အရောင်းအဝယ်ပြုရာတွင် “မြက်ရ” ဟူသည့် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်သည့်အရွယ်များ၊ နို.စို.ကလေးအရွယ်များ “ဖတ်” ဟူသော မုဆိုးဖိုများ၊ ညီစာတတ်ဟူသည့် အမည်ရှိသူ(သို့မဟုတ်) ရေးတတ်ဖတ်တတ်အရွယ်ဟု ယူဆရသူများ စသည်ဖြင့် အရွယ်အမျိုးမျိုးရှိကြောင်းကို ကျောက်စာများတွေ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူကို ကြည့်သောအခါတွင်လည်း မင်းမှုထမ်းအမတ်ကြီးများ၊ သူဌေးသူကြွယ်များက ဝယ်ယူလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤသို့ဝယ်ယူရာတွင် ဗုဒ္ဓသာသနာအနှစ် ၅၀၀၀တည်တံ့ စေရန်ရည်ရွယ်၍ ဘုရားကျွန်များအဖြစ်ခိုင်းစေရန် ဘုရားတွင်လှူသော ကျွန်ုပ်တို့ရှိသလို မိမိအကျိုးစီးပွား အတွက် ခိုင်းစေရန် ဝယ်ယူသောကျွန်ုပ်တို့ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

ယင်းကျောက်စာကြောင်းရေး ၃၂ မှ ၃၇ တွင်

“သိဖန် ဆိပ်လယ်ဥယျာဉ်စောင့်ကျွန် ငါမျှိုဝ် ၁မျာ စပါစိုက်ကျွန် အိုအ်မောက်၁ သို့ မြက်ရ အိုအ်ကုလာ၁ မော င် အိုအ် ဖုခိ ငါရောက်၁ ဖတ် ငါထောက်ခြာ၁ သာအို အ် ဖုခိ ငါကြွင်၁

ငီစတတ် ငါစွင်၁ အပေါင်ယော က်ယာ မိယ်မ ကြီငါယ်စုံ၇ ယောက်ဟိဇအ်။”

ဟုရေးထိုးထားရာတွင် “သိဖန်ဆိပ်လယ်ဥယျာဉ်စောင့်ကျွန် ငါမျိုး တစ်ယောက်မယား စပါးစိုက်ကျွန် အိုမောက် တစ်ယောက်၊ သမီးမြက်ရ အိုကုလာ တစ်ယောက်၊ မောင်အိုဖုခိ ငရောက် တစ်ယောက်၊ မုဆိုးဖိုထောက်ခြာ တစ်ယောက်၊ သားအို ဖုခိကြွင်တစ်ယောက်၊ ညီစာတတ် ငစွင်တစ်ယောက်၊ အပေါင်း ယောက်ျား မိန်းမကြီးငယ်စုံ ခုနစ်ယောက်ရှိ၏” ဟုရေးထိုး ထားသည် ကိုကြည့်၍ ဥယျာဉ်စောင့်အလုပ်ဖြင့် ခိုင်းစေသော ကျွန်၊ စပါးစိုက်ရန်အတွက် ခိုင်းစေသောကျွန်များ လည်းရှိသည်။

ထို့အပြင် ယင်းကျောက်စာကြောင်းရေး ၅၀ မှ ၅၁ တွင်

“ဖန်သည်ဝယ်သော သံဗျင်မွန်များ အိုအ် ကံ ၁ သို့အိုအ်သြင် ပွည် ၁မောင် ငါသက်ရှည် ၁ အပေါင် ၃ ယောက်”^၆

^၅ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၊ ၁၇၆၊ ၁၉၇၂။
^၆ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၊ ၁၇၇၊ ၁၉၇၂။
^၇ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၊ ၁၇၈၊ ၁၉၇၂။

တွင် ဖုန်းသည်ဝယ်သော သံဗျင်မွန်မယား အိုကု တစ်ယောက်၊ သမီးအိုအောင်ပြည့် တစ်ယောက်၊ မောင်ငသက်ရှည်တစ်ယောက်၊ အပေါင်း သုံးယောက်ပါရှိသည်။ “သံဗျင်” မင်းမှုထမ်း၏ ဇနီးမယား များကိုပါ ကျွန်အဖြစ်ဝယ်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဘုရားတွင် မိမိကိုယ်ကို ကျွန်အဖြစ်လှူဒါန်းရာတွင် ဘုရားဝေယျာ ပစ္စည်းများကို အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်သူ အရာထမ်း၊ အမှု ထမ်းအဖြစ် လိုလိုလားလား ခံယူထားပါသည်။

ထို့အပြင် ကျွန်များတွင် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ရသော ကျွန်များရှိသကဲ့သို့ မင်းမှုထမ်းများနှင့် ဇနီးမယား သားသမီးများ မိသားစုအလိုက်ဘုရားကျွန်အဖြစ်ခံယူကာ ကျွန်အဖြစ် လှူဒါန်းများ ရှိသကဲ့သို့ အနုပညာဖြင့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပြုသော ကျွန်များလည်းရှိပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၅၉၅ခုနှစ်ထိုး ရာဇာမဟာမင်္ဂလပတိယ ကျောက်စာ၂မျက်နှာတွင် -
“ရောင်ရယ်ဝယ်သော မြွယ်ဖိုဝ်ကာ ငှယ် ၉၉၇၀ ပယ် ၄လုံ။ ပုကံ ကျွန်ကာ ကုလာ ၅ကိပ် စည်သည် ခရာသည် ပန်တျာ ပန်ပု ပန်ခီ ပန်ဖယ် ပုရန်”^၁

ဟူ၍ရေးထိုးခဲ့သော ကျောက်စာအရ အလှူရှင်သည် ဘုရား ကိုလှူသောကျွန်တွင် “စည်သည်”၊ “ခရာသည်”၊ “ပန်တျာ သည်”၊ “ပန်းပု၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပဲ၊ ပန်းရန်” စသည့် အတတ်စွမ်းရည် တစ်ခုခုကိုမရှိ၍ လုပ်ကိုင်သူ များကိုလည်း ဘုရားတွင် လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထို့အပြင်သက္ကရာဇ် ၅၅၅ခုနှစ်ထိုး အမတ်ကြီးသိမ် သူရ် ကျောက်စာတွင် အမတ်ကြီး သိမ်သူသည် အနုပညာဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသည့်ကျွန်များကို ဘုရားတွင် လှူဒါန်း ခဲ့သည်ကို -

“ပုဟာ မဗ္ဗစ်သောကြာ။ ပညွဂ် တူရ်မည်သော စည်ညှင်ဖြင့် နိုင်လထသော စည်စိမ်လိုဝ် ရကာ။ စည်ကြီပန်တျာပွသော။ စည်သည် ကာ။ ငါသူခာ။ ငါမတ ၊ ငါမရန်။ ငါဖုန်ဆုန်။ ပသာ သည်ကာ၊ ငါသုရိမ်၊ ခွက်ခွင်သည်ကာ။ ငါဖျု ။ ကုလာပန်တျာ ကာ။ ပုလောလီ၊ စည်သည်ကာ။ ငါရမ်။ အာဒီ။ မြန်မာပန်တျာ ကာ။ အိုဝ်သာ၊ အိုဝ်ကောင်။ အိုဝ်ကြီ။ စည်သည်ကာ ။ ငါဖုန်ရ။ စည်သည်မိယာကာ၊ ဥမိယန္နီ”^၂

ဟူ၍ရေးထိုးခဲ့လေသည်။

အလှူရှင်အမတ်ကြီးသိမ်သူရ်သည် ကုလားပန်တျာ ပညာရှင်၊ မြန်မာပန်တျာပညာရှင် များကို ကျွန်အဖြစ်ဘုရားတွင် လှူဒါန်းခဲ့သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ “သင်ကြီး အဘိနန္ဒသူ” ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် မိမိကိုယ်ကို ဘုရားကျွန်အဖြစ် လှူဒါန်းခဲ့သည်မှာ သာသနာရေး ကျွန်အဖြစ်၊ ဘုရားကျွန်အဖြစ် သာသနာ့ဝန် ထမ်းဆောင်လိုသောကြောင့်ဖြစ်သော်လည်း ဤကျောက်စာပါ အရာထမ်း “သံဗျင်မယား” ကဲ့သို့သော ကျွန်များ ရှိသည်ကိုလည်း ထူးခြားစွာ တွေ့ရပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် ပုဂံခေတ်ကျွန် ရောင်းဝယ်ရေး စနစ်သည် ကျွန်ဈေး သတ်မှတ်ချက် ဟူသည့်အသုံး မတွေ့ရသောကြောင့် ကျွန်ရောင်းဝယ်မှုဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် မတွေ့ရသော်လည်း မိမိတို့အချင်းချင်း နားလည်မှုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သက်သေများထား၍ သော် လည်းကောင်း ကျွန်များကို ရောင်းဝယ်နေသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်း တစ်ရပ်အဖြစ် ပုဂံခေတ်တွင်ရှိနေသည်ဟု ယူဆရ ပါသည်။

၂-၂။ အခြားကာယလုပ်အားဖြင့် အသက်မွေးစီးပွားရှာသူများ

အခြားကာယလုပ်အားဖြင့် အသက်မွေးစီးပွား ရှာသူများသည် ယနေ့ခေတ်အခေါ်အားဖြင့် ကာယ လုပ်သား(သို့မဟုတ်) အလုပ်ကြမ်း သမားများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအလုပ်သမားများသည် လယ်လုပ်ခြင်း၊

^၁ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၂၄၁၊ ၁၉၇၂။
^၂ ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ)၅၀-၅၁၊ ၁၉၇၂။

• ကြည့်တိုက်
စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်
ရန်ကင်း

ယာလုပ်ခြင်း၊ ဘုရားကျောင်းကန်များ တည်ဆောက်ရာတွင် အလုပ်လုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အလုပ်အမျိုးမျိုး လုပ်ကိုင်ကာ စီးပွားရှာနေသူများကို ကျောက်စာပါ အကိုးအကား အထောက်အထားများအရ တွေ့နိုင်ပါသည်။

ပုဂံခေတ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဘုရားများစွာကို တည်ထားခဲ့သည်။ ကျောင်းများစွာကို ဆောက်လုပ်ခဲ့ ကြသည်။ အိုးအိမ်များစွာကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြခြင်းကို ကျောက်စာများတွင် အများအပြားတွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ပုဂံသူပုဂံသားတို့သည် စေတနာသဒ္ဓါတရား ထက်သန်သူများဖြစ်ကြသည်။ အလှူဒါန ရက်ရော သူများဖြစ်ကြသည်။ ရှင်အရဟံခေါ် ဓမ္မဒဿီ မွန်ရဟန်းအဆုံးအမကြောင့် ဆရာနှင့်ဒကာ၊ ရေနှင့်ကြာ ပမာရှိခဲ့၍ ပုဂံပြည်ကြီးတွင် စေတီပုထိုးများ လွှမ်းခဲ့သည်။ သာသနာအရောင်အဝါ ထွန်းပခဲ့သည်။ ရွှေရောင် လွှမ်းသောသင်္ကန်းများ ပုဂံပြည်တစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံခဲ့သည်။ ရွှေရောင်လွှမ်းသည့် စေတီပုထိုးများ ပုဂံမြေအနှံ့ပေါများခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်ပုဂံခေတ်စီးပွားရေးတွင် “သာသနာရေး”ကို မှီကာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသည့် ကာယ အလုပ်သမား များသည်လည်းရှိခဲ့သည်။ ဘုရား၊ပုထိုး၊ ကုလားကျောင်းများ တည်ဆောက်သောအခါတွင် အုတ်ဖုတ်ခြင်း၊ မြေတူးခြင်း၊ မြေသယ်ခြင်း၊ အုတ်ဖုတ်ရန် ထင်းများရောင်းဝယ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုကာ စီးပွားရှာသူများ ရှိခဲ့ကြသည်။ သက္ကရာဇ် ၅၈၅ခုနှစ်ထိုး မင်းအန္တသူရ ကျောက်စာ တွင်

“ဥတ္တိပုသောတန်လေနှစ်ထပ်ရံလတ် ရယ်။ တန်တိုင်တွင် နိက္ကာ ကလာသာအိုဝ် အယောင်နှင့် တူသော တင်တယ်စွာသော စင်ကြံထက်ကူလေတည်အေ။” “ကူအရံတွင် နိက္ကာများစွာသော ပုရှာဆင်ပုလေပွအေ။ ဇာတ်ငါရှာလေ အတင်အတယ်ရိယ်အေ။ ကူထွတ်တန်ဆာပန်ထျန်လက်တွင် ခိန်ပိယ် ရယ်ခုတ်သော ကြိယ်ကာ ၄၇ ဗိသာ ဂဗိုဟ်၄ကျပ်။ ခုတ်သောယုတ်သော ကြိယ်ကာ ၇ ဗိသာ၉ကျပ်။ အပြီခံသော ကြိယ်ကာ ဗိသာ ၄၀။ ဂဗိုဟ် ၅ကျပ်။ ရှယ်သာဝင်သော ၃၉ကျပ် ၃မတ်။ ပြတာရည်ကာ ၁၅၉ ကျပ်ဝင်အေ။”

“သွိုင်အရိယာတိုဝ် ရိယ်ချံသာစိမ်သော၄ာ ဥတ္တိဖွယ် သောရိယ်တွင် လေတူအေ။ ဥတ္တိဖွယ်သော ၄ထောင်ကာန်လေတူအေ။ အရိယ်ဖွင်ကာကန် ကြိလေ ၂ဆင်တူအေ။ ရိယ်ဝင်စိမ်သော၄ာပန်နှင့် တလာလေအတင် အတယ်ပွအေ။ ရိယ်ကာန်အပါဝန် ကျင်ကာ ဥယျာန်လေစိုက်အေ။”

ဟူ၍အလှူရှင်မင်းအန္တသူရသည် အုတ်ဖြင့်ပြုလုပ်သော တံတိုင်းနှစ်ထပ်ရံ၍ တံတိုင်းအတွင်း၌ ကုလာသာ အိုးအယောင်နှင့်တူသော တင်တယ်စွာရှိသော စင်ကြံထက်တွင် ဂူတည်၏။ ဂူအရံအတွင်း၌ များစွာသော ဘုရားဆင်းတုပြုလုပ်လှူဒါန်း၏။ ဇာတ်တော်များကိုလည်း အတင့်အတယ်ရေး၏။ ဂူထွင် တန်ဆာ ပန်တိမ်လက်ခပေး၍ ခုတ်သော ကြေးသည် ၄၇ပိသာ ဂဗိုဟ် ၄ကျပ်။ ခုတ်သော ယုတ်သောကြေးသည် ပိသာ ၉ကျပ်။ အပြီခံသော ကြေးကား ပိသာချိန် ၄၀၊ ဂဗိုလ် ၅ကျပ်။ ရွှေသားဝယ်သော ငွေသည် ၃၉ကျပ် ၃မတ်။ ပြဒါးဝယ်သောကြေးကား ၁၅၉ကျပ်ဝင်၏။ သခင်အရိယာတို့ ရေချိုး၊ရေချမ်းရစေရန် အုတ်ဖြင့်ပြု လုပ်သော ရေတွင်းလည်းတူး၏။ အုတ်ဖြင့် ပြုလုပ်သော လေးထောင့်ကန်ရေကန်လည်းတူသည်။ အရှည်သဖြင့် အသုံးပြုရန် ကန်ကြီးလည်း နှစ်ကန်တူး၏။ ရေဝင်စိမ်သော ပြန်နှင့်တလားကို အတင့်အတယ်ပြုလုပ် လှူ၏။ ရေကန်အပါ ဝန်းကျင်တွင် ဥယျာဉ်လည်းစိုက်လှူသည်။ အမတ်ကြီးသည် ပန်းဆယ်မျိုးကို အလုပ်သမား များအား ငွေကြေးအတိ အကျပေး၍ လုပ်ခိုင်းခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။

ဂူဘုရားကျောင်းများတည်သောအခါတွင် ဦးစွာ “အုတ်” လိုသည်။ ထို့ကြောင့် အုတ်ပြုလုပ် ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကာ စီးပွားရှာသူများသည် ပုဂံခေတ်ကပင်ရှိခဲ့သည်။ အုတ်များပြုလုပ် ရောင်းဝယ်

၁၀ ဇြမ်းမောင်(ပတွဲ)၁၅၂-၁၅၃၊ ၁၉၇၂။

ရာတွင် မီးဖုတ်ပြီးသောအုတ်များကို ရောင်းဝယ်၍ စီးပွားရှာသကဲ့သို့ မီးမဖုတ်ရသေးသည့် အုတ်များကို “အုတ်စိမ်း” ဟုဆိုကာရောင်းဝယ်သည်ကို -

သက္ကရာဇ် ၇၀၀ကျော်ထိုး ရွှေဂူဘုရားကျောက်စာတွင်

“ကုလာဏ္ဍောင်ဥိသစ်ဖိုင် တစ..ပန်ပု၊ နရကာ၊ သိမ်ဖိုင်၊ မိုင်ဥတ် ပုရန်လ .. လက္ခံ၊ အကုန်သော လက္ခံကာငိုယ် ၃၄၂။ ..မာ အမှုလုပ်စာသော စွါ ၅၀၀ ကုန်၏။ ...ကူလုပ်တုံသော ဥတ်စိမ်ဖိုင်ငိုယ် ၆၀ပု ...လက္ခံငိုယ်၆၀၆၅ကော ၄၅၅ပု၊ နွာနှင့် ဆိတ်အဖို ၅၊ သိမ်ဖို ပုရန်အဝတ်အကုန်သောငိုယ် ၃၁၊ ပုရန် အမှုလုပ်စာသော စွါ ၁၀၀ ကုန်၏။ တလခွယ်သောကူပြီ၏။ ထိုင်ပြီဖုရာထဝယ် ၄တောင်လုပ်တုံသော လက္ခံငိုယ်၂၀၊ အဝတ် ငိုယ်၃၁ပိယ်၏ ကူစင်ကြံ လက္ခံငိုယ် ၁၆၅၅ပု လက်သမာအမှု လုပ်စာသော စွါ ၆၀ကုန်၏။ ထိုင်ပြီ နန်ဖုရာ တန်ဆာကိုဝံ ပ္ပု တုံသော ပန်ပု လက္ခံငိုယ် ၁၀၊ ရိယ်သောရိယံ၁။ ပန်ခိလက္ခံ ဆိမ်ဖိုင်သော ငိုယ် ၁၀။ အပေါင်ငိုယ် ၃၅၀ကုန်၏။ ထိုင်ပြီ ကူခေါင်ကို ဆိမ်ရိယ်သော ပန်ခိလက္ခံငိုယ်၅၀၊ ဆိမ်ဖိုင်ကာ ငိုယ် ၂၆၃၊ ပန်ခိအဝတ်ကာငိုယ် ၈။ ကူအင်္ဂတိယလက္ခံငိုယ် ၆၉၅၅ပုကူပြီ၏။ သစ်ဖိုင်တံစည်သည် လက္ခံသော ငိုယ် ၁၀၀၊ ပန်ပုလက္ခံ အဝတ်အဆွယ်နွာ ဆိတ် ပုဆိုင်အကုန်သော ငိုယ် ၉၀ ကုန်၏။ ထိုင်ပြီစင်ကြံ အမိုင်လက္ခံငိုယ် ၂၅။”^{၁၀}

ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။

ဂူဘုရားများတည်သောအခါ အင်္ဂတေဖြင့်အုတ်များကို ခိုင်မာအောင် ပြုလုပ်ရသည် ပန်းချီ၊ ပန်းပု အတတ်ဖြင့် စီးပွားရှာသူများလည်းရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပန်းရံအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးသူ၊ အင်္ဂတေ ဖျော်သူ၊ နွားမွေးသူ၊ ဆိတ်မွေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရှာသူ၊ လက်သမားအမှုဖြင့်စီးပွားရှာသူ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ပန်းပဲ တို့ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကာစီးပွားရှာသူ၊ သစ်အရောင်းအဝယ် လက်သမားအတတ်တို့ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကာ စီးပွားရှာသူများကို တွေ့ရပါသည်။

၂-၃။ မြေအရောင်းအဝယ်ဖြင့်စီးပွားရှာသူများ

ပုဂံခေတ်မြေယာရောင်းဝယ်ကာ စီးပွားရှာသူများတွင် ဥယျာဉ် မြေ၊ ယာမြေ၊ လယ်မြေ၊ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးမှု မလုပ်ရသေးသည့် “မြေစိမ်း” များရောင်းဝယ်ကာ စီးပွားရှာသူများရှိသည် ကျောက်စာပါ အထောက် အထားများအရသိရပါသည်။

‘ယာ’ မြေရောင်းဝယ်မှုကို သက္ကရာဇ် ၅၁၂ခုနှစ်ထိုး သူကြွယ်ငကုလာသင်ကျောက်စာတွင် “လုလင်ကန်ငါပယ်၊ တောင်ရှာငါပယ်၊ အပေါင်သောတဆယ်ဟိ ၏၊ ကုလာပါဝယ် ငွေတြာပေရယ်သိမ်ဖုရာကိုလှူ၏”^{၁၂}

ဟူ၍ ‘ယာ’ ကိုငွေတစ်ရာပေး၍ သိမ်ဘုရားကိုလှူ၏ဟူသော ကျောက်စာပါအထောက်အထားအရ ‘ယာ’ မြေအရောင်းအဝယ်ပြု ၍ စီးပွားရှာသူများရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၀၀ထိုး သက်ရှည်သင်မည်သော သူတို့ ကျောက်စာတွင်

“ငါ့ပွည်စုံမ်သင်ရောင်ရယ်ရသော ငွေသံသတ် အရပ်။ သန်လဲ၂ပဲ။ ငွေဖိုင်ကာငွေ ၃၀ပေ၏။”^{၁၃}

ဟူ၍ “လယ်” မြေ ၂ပယ်ကို ငွေ ၃၀နှင့် အရောင်းအဝယ်ပြုကာ ရောင်းဝယ်ခဲ့သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

^{၁၀} ငြိမ်းမောင်(စတွဲ) ၉-၁၀၊ ၁၉၉၈။
^{၁၂} ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ) ၉-၁၀၊ ၁၉၇၂။
^{၁၃} ငြိမ်းမောင်(စတွဲ) ၃၄၊ ၁၉၉၈။

ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိသေးသည့် မြေစိမ်းများကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်သူကား ငွေကြေးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးအရသော်လည်းကောင်း ရောင်းချခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၀၆ခုနှစ်ထိုး ပရိမ္မသူကြီးကောင်ရမ် သင်မောင်နံကျောက်စာတွင် -

“ကောင်ရမ်သင်မောင်နံ ၂ယောက် သည် လက်တ်ရာခင်ထိ ငတိုင်၏ လက်မှ ငယ် ၂၃၀၀ ပိယ်ရယ် ဝယ်ရသော မြွယ်စိမ်းအဝန် ၂၂၂ပဲ။”^{၁၄}

ဟူ၍ မြေစိမ်း ၂၂၂ပယ်ကို ငွေ ၂၃၀၀ပေး၍ ဝယ်ခဲ့သည် ကို တွေ့ရပါသည်။

“ဥယျာဉ်ခြံမြေ” အရောင်းအဝယ် များလည်း ပုဂံခေတ် တွင်းရှိခဲ့ပေမည်။ လယ်မြေ၊ မြေစိမ်းများကို လှူဒါန်းသကဲ့သို့ ဥယျာဉ်ခြံမြေများ လှူဒါန်းခဲ့သည်ကိုလည်းတွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် “မြေ” စိမ်းလည်းမဟုတ်၊ လယ်မြေလည်း မဟုတ်သော မြေအရောင်းအဝယ်ကို သက္ကရာဇ် ၅၉၅ခုနှစ်ထိုး ရာဇာမဟာမင်္ဂလပတိယ်ကျောက်စာတွင်

“ရောင်ရယ်ဝယ်သောမြွယ်ဖိုင်ကာ ငယ် ၉၉၇၀”^{၁၅} ဟုလည်းကောင်း သက္ကရာဇ် ၅၉၇ ခုနှစ်ထိုး မင်းသား ထောက်လှေကားကျောက်စာတွင်

“ခင်ဥန်လက်ထက်ရောင်ရယ်ဝယ်သော မြွယ်ဖိုင် ငယ် ၉၉၇၀”^{၁၆} ဟုလည်းကောင်း “မြေ” အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ် ရောင်းဝယ်ကာ စီးပွားရေးလုပ်သူများကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

၂-၄။ ရတနာရောင်းဝယ်ခြင်းဖြင့်စီးပွားရှာသူများ

ပုဂံခေတ်တွင် တွင်းထွက်ကျောက်မျက် ရတနာများ အရောင်းအဝယ်ပြုကာ စီးပွားရှာသူများလည်း ရှိခဲ့သည်။ မနုဟာဘုရားကျောက်စာတွင် -

“အဆုံးစွန်သော နိဗ္ဗာန်ကိုဝံ၊ ရောကျွင်သောကြောင့်၊ မနောမယ ဟုသော ကြောင်မျက်ရွဲကိုဝံ မြက်ပါသဋ္ဌေဋ္ဌိရောင်သော၊ ငွေအဂ ပြာ ခြောက်လှည်ရရွေ”^{၁၇}

ဟူ၍ မနုဟာမင်းသည် အဆုံးစွန်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလိုချင်သောကြောင့် မြက်ဘာ သူဌေးထံတွင် မနောမယဟုသော ကြောင်မျက်ရွဲကို ငွေအသပြာခြောက်လှည်း၊ ခုနှစ်ရွေးနှင့် ရောင်း၍ လောကနန္ဒာ ဘုရားတွင် ဘုရားတည်လှူဒါန်းပါသည်။ ယင်းအလှူမှတ်တမ်းတင်ကျောက်စာအရ ပုဂံခေတ်တွင် ရှင် ဘုရင်မှစ၍ တွင်းထွက်ရတနာများကို အလှူဒါနအတွက် ရောင်းချတတ်ကြောင်းတွေ့ရှိ နိုင်ပါ သည်။

၃။ ခြံငုံသုံးသပ်ချက်

ရှေးပုဂံရှေးခေတ်ပုဂံပြည်ကြီးတွင် နေထိုင်ကြသည့် ရှင်ဘုရင်နှင့် ပြည်သူပြည်သား အပေါင်း တို့၏ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ချက်အချို့ကို ပုဂံခေတ်အလှူမှတ်တမ်းတင် ကျောက်စာများမှ အနည်းငယ် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ခေတ်ကာလအလျောက် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြရာတွင် ထောင့်စုံ ဘက်စုံမှ ပြုကြပါသည်။ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုပင်လျှင် ရောင်းဝယ်ပစ္စည်းတစ်မျိုးအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ဘုရားကျွန်၊ ဥယျာဉ်ကျွန်၊ မြေပိုင်ကျွန်များအဖြစ် ရောင်းဝယ်မှုကို ကြည်ဖြူစွာဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုကြသည်မှာ ပွင့်လင်းသော၊ ဖြူစင်သောစိတ်ထားများ ရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ မိမိပိုင်ဆိုင်သည့် မြေယာဥယျာဉ် များကိုလည်း သာသနာအတွက် လိုအပ်လျှင် သာသနာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် သာသနာ ဝန်ထမ်းများ ဆွမ်းဝေယျာ ဝစ္စကိစ္စရပ်များအတွက် ရည်ရွယ်၍ အရောင်းအဝယ်ပြုကြပါသည်။ စိုက်ပျိုး

^{၁၄} ငြိမ်းမောင်(စတွဲ) ၅၆၊ ၁၉၉၈။
^{၁၅} ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ) ၂၄၁၊ ၁၉၇၂။
^{၁၆} ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ) ၂၆၅၊ ၁၉၇၂။
^{၁၇} ငြိမ်းမောင်(ပတွဲ) ၃၂၂၊ ၁၉၇၂။

ထွန်ယက်ပြီးသော မြေကျက်များ စိုက်ပျိုးထွန်ယက်မှု မလုပ်ရသေးသော မြေရိုင်းဟုခေါ်သည့် မြေစိမ်းများကိုပါမချန် ရောင်းဝယ်မှုပြုကြပါသည်။ ပုဂံခေတ်က သာသနာ့မြေများဖြစ်သွားလျှင် နိုင်ငံတော်မှ အခွန်ကောက်ခံခွင့်မရှိပေ။ နိုင်ငံတော်အတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာ လျော့နည်းမှုရှိသော်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာ စည်ပင်ထွန်းကား ဝပြောကျယ်ပြန့်လာစေရန်အတွက် ရှင်ဘုရင်မှ ခွင့်ပြုပေးထားပါသည်။ လှူဒါန်းမည့်မြေယာများကို ဦးစွာ လျှောက်တင်၍ ခွင့်တောင်းရပါသည်။ ခွင့်ပြုချက်ရမှသာလျှင် သက်သေများအမှူးထား၍ ရောင်းဝယ် လှူဒါန်းမှု ပြုကြခြင်းမှာ စနစ်ကျမှုရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်စီးပွားရေးတွင် လယ်ယာမြေနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်ဘုရင် အကြီး အကဲများ၏ ခွင့်ပြုချက်ရယူသည့် အရောင်းအဝယ်အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ရှင်ဘုရင်များ သည်ပင်လျှင် မိမိအလှူတွင် လိုအပ်သည့်ငွေအတွက် မိမိပိုင်ပစ္စည်းကို ရတနာသုဋ္ဌေးများထံတွင်ရောင်း၍ အလှူဒါနပြု လုပ်ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှင်ဘုရင်နှင့် သုဋ္ဌေးသူကြွယ်လူမှုအလွှာတို့သည် ရတနာပစ္စည်းအရောင်းအဝယ်တွင် ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူမှာ တစ်ပြေးညီ လူမှုအလွှာခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ရောင်းဝယ်ကြောင်း မနုဟာဘုရားကျောက်စာအရ သိရှိနိုင်ပါသည်။ ရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်ရာတွင် ငွေကြေးအတိ အကျများဖြင့်ရေးထိုးထားခြင်း၊ ငွေထည်ကြေးထည်ဖြင့် မိမိလိုအပ်သည့်ကို ဖလှယ်သုံးနှုန်း၍ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုမှုသည် ထင်ရှားပါသည်။ သို့ပါ၍ ပုဂံခေတ်တွင် တွက်ချက်မှုများ နိုင်နင်း၍ငွေကြေး စာရင်းအင်းများ ရေးသားစုဆောင်းတွက် ချက်ရသည့်ငွေစာရင်းပညာရပ်ကို ခေတ်ကာလအလျောက် သိကျွမ်း နားလည်ကြသည်မှာ ထင်ရှားလေသည်။

၄။ နိဂုံး

ပုဂံခေတ်တွင် လူများသည် စီးပွားရေးအားဖြင့် ချောင်ချိုလွယ်ကူသည်ဟု ဆိုဖွယ်ရာရှိလေသည်။ လူ့လောကီတွင် သုံးဖြန်းရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါး၍ ရောင့်ရဲတတ်ကြခြင်း၊ ကြွယ်ဝသူများအဖို့ ပိုလျှံသော စီးပွားဥစ္စာကို အသုံးချရန် တစ်လမ်းတည်းသာရှိသော အလှူကောင်းမှုတို့၌ မြုပ်နှံခြင်းပင် ဖြစ်ပေမည်။ သို့သော် အလှူအတန်းများမှာလည်း လူအသီးသီး၏ ဥစ္စာအင်ခွင်အလိုက် ကြီးကြယ်ခမ်းနားမှုများရှိသကဲ့သို့ သေးငယ်သော အလှူများလည်းရှိပေသည်။ ယင်းအလှူမှတ်တမ်းများမှ ပုဂံခေတ်၏ စီးပွားရေးအခြေအနေကို မှတ်သားသိရှိရပါသည်။

ပုဂံခေတ်စီးပွားရေးကဏ္ဍသည် အလွန်ကျယ်ပြန့်သော စီးပွားရေးဖြစ်ပါသည်။ ကာယစွမ်းအားဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသည့် စီးပွားရေး၊ မြေယာဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းပြုသည့် စီးပွားရေးနှင့် ရတနာရောင်းဝယ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားပြုမှုများကို ပုဂံခေတ်ထိုး အလှူမှတ်တမ်းတင်ကျောက် စာများမှ တွေ့ရှိချက်များကို လေ့လာကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သမ္မာအာဇီဝကျကျ လုပ်ကိုင်ရှာဖွေစားသောက်ကြသည့် မှန်ကန် မြင့်မြတ်သည့်ခံယူချက်များဖြင့် လုပ်ဆောင်သည့် စီးပွားရေးအမြင်ကို ခန့်မှန်းသိရှိရပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ငြိမ်းမောင်(ဦး)။ ၁၉၇၂။ ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ ၊ ပထမတွဲ။ ရှေးဟောင်းသုတေသန ဦးစီးဌာန
၊ရန်ကုန်။
- ငြိမ်းမောင်(ဦး)။ ၁၉၈၂။ ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ ၊ ဒုတိယတွဲ။ ရှေးဟောင်းသုတေသန ဦးစီးဌာန
၊ရန်ကုန်။
- ငြိမ်းမောင်(ဦး)။ ၁၉၈၃။ ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ ၊ တတိယတွဲ။ ရှေးဟောင်းသုတေသန ဦးစီးဌာန
၊ရန်ကုန်။
- ငြိမ်းမောင်(ဦး)။ ၁၉၉၈ (ဇူလိုင်လ)။ ရှေးဟောင်းမြန်မာကျောက်စာများ ၊ စတုတ္ထတွဲ။ ရှေးဟောင်း သုတေသန
ဦးစီးဌာန ၊ရန်ကုန်။
- စောလူ။ ၁၉၉၆။ ပုဂံခေတ်မြန်မာစာ ၊ ပထမတွဲ။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- စောလူ။ ၁၉၉၆။ ပုဂံခေတ်မြန်မာစာ ၊ ဒုတိယတွဲ။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- စောလူ။ ၁၉၉၆။ ပုဂံခေတ်မြန်မာစာ ၊ တတိယတွဲ။ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- သန်းထွန်း ။ ၁၉၆၉ ။ ခေတ်ဟောင်းမြန်မာရာဇဝင် ။ မဟာဒဂုံစာပေထုတ်ဝေရေး၊ ရန်ကုန်။